UR

WELCOME TO

BULLET BABY'S DIGI WORLD

SOLVED
PRACTICE PAPER-1

PRACTICE PAPER -1

JR.SANSKRIT

Time: 3 hrs Max. Marks: 100

I. **एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत ।** 1 × 6 = 6

अ) नास्ति .... सुखम् ॥

आ) यौवनं .... चतुष्ठयम् ॥

II. **एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: ।** 1 × 6 = 6

अ) रावणं प्रति हनुमता कृतम् उपदेशं सङ्ग्रहेण लिखत ।

आ) ''रघो: शौर्यम्'' इति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत ।

III. **एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: ।** 1 × 6 = 6

अ) जरद्गवनामा गृध्र: पक्षिभि: कथं व्यापादित: ? विवृणुत ।

आ) शूद्रक - वीरवरकथासारं विशदयत ।

IV. **चत्वार: प्रश्ना: समाधेया: ।** 4 × 2 = 8

अ) आसनस्य स्पर्शात् का दर्शिता?

आ) अवधेश: कस्यां कक्ष्यायां प्रथमश्रेण्याम् उत्तीर्ण:?

इ) वणिजो: मैत्री कीदृशी?

इ) ग्रामप्रमुखस्य कति पुत्रौ?

उ) अग्नि: किं रूपम् अवाप्तवान्?

ऊ) क: अमात्यराक्षसस्य मित्रम्?

V. **द्वयो: ससन्दर्भं व्याख्यात ।** 2 × 3 = 6

अ) नरदेवाय जानकी प्रतिदीयताम् ।

आ) क्रियाविघाताय कथं प्रवर्तसे।

इ) साध्ये स्वकार्ये श्रम एव युक्ति: ।

ई) चराचराणां श्रेयस्कामा: ।

BABY BULLET-Q

VI. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । 2 × 3 = 6

अ) अरावप्युचितं कार्यमातिथ्यं गृहमागते ।

आ) किं जीवनं कर्तव्यं तद्वद ।

इ) अस्मान् मा पीडय । त्वं गच्छ अन्यत्र।

ई) इदं गतं दण्डदरिद्रभावम् ।

VII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यांशः कस्मात् सङ्गृहीतः ?

आ) रघुः केन सह युद्धं कृतवान् ?

इ) केषां वाचम् अर्थः अनुधावति ?

ई) कीदृशं वस्तु तथैव तिष्ठति ?

उ) नृपः कथं प्रतस्थे ?

ऊ) नित्यं कीदृशाः भवाम ?

VIII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) मार्जारः किम् व्रतम् आचरति ?

आ) वीरवरः वेतनस्यार्धं केभ्यः दत्तवान् ?

इ) ब्राह्मणाः विद्योपार्जनार्थं कुत्र गतवन्तः ?

ई) अमरशक्तेः पुत्राः कीदृशाः ?

उ) कस्य पादस्य अस्थिभङ्गः अभवत् ?

ऊ) धनसिंहः कां ररक्ष ?

IX. एकं पत्रं लिखत। 1 × 5 = 5

अ) पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम् लिखत

आ) विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

X. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत। 2 × 6 = 12

अ) राम आ) सीता इ) वन ई) अस्मद्

BABY BULLET-Q

XI. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत। **2 × 3 = 6**

अ) भवति आ) अलिखत् इ) लभते ई) जायते

XII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। **3 × 2 = 6**

अ) रामालयः आ) गणेशः इ) एकैकः ई) स्वागतम्

उ) पावकः ऊ) वृक्षेऽपि

XIII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। **3 × 2 = 6**

अ) परम + अर्थः आ) देव + इन्द्रः इ)देव + ऐश्वर्यम्

ई) इति + अत्र उ) हरे + ए ऊ) वृक्षे + अपि

XIV. अनुवदत (आन्ध्र/आङ्ग्लभाषायाम्) **5 × 1 = 5**

अ) सः देवं नमति। आ) सा क्षीरम् अपिबत् ।

इ) सः नगरं गमिष्यति। ई) सत्यमेव जयते।

उ) विद्या विनयेन शोभते।

XV. एकेन पदेन समाधेयः। **5 × 1 = 5**

अ) सर्वलङ्काविनाशिनी का?

आ) सुदक्षिणासूनुः कः ?

इ) महासर्पैःआवेष्टितमपि किं न विषायते ?

ई) कान्ता कीदृशी ?

उ) किमर्थं मिलिताः प्रयाम ?

XVI. एकेन पदेन समाधेयः। **5 × 1 = 5**

अ) मार्जारस्य नाम किम् ?

आ) वेतालपञ्चविंशतिः केन विरचिता ?

इ) अमरशक्तेः कति पुत्राः?

ई) वृक्षस्य स्कन्धेषु कानि आसन् ?

उ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य कर्ता कः?

BABY BULLET-Q

PRACTICE PAPER - I

ANSWERS

I. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । $1 \times 6 = 6$

अ) नास्ति .... सुखम् ॥

स) **नास्ति विद्या समं चक्षुः** నాస్తి విద్యా సమం చక్షుః

नास्ति सत्य समं तपः। నాస్తి సత్య సమం తపః ।

नास्ति राग समं दुःखं నాస్తి రాగ సమం దుఃఖం

नास्ति त्याग समं सुखम् నాస్తి త్యాగ సమం సుఖమ్ ॥

భావం: విద్యతో సమానమైన కన్ను లేదు, సత్యంతో సమానమైన తపస్సు లేదు, అనురాగంతో సమానమైన దుఃఖం లేదు, త్యాగంతో సమానమైన సుఖం లేదు.

Meaning: There is no eye equal to knowledge, no penance equal to truth, no sorrow equal to attachment, no happiness equal to sacrifice.

आ) यौवनं .... चतुष्टयम् ॥

स) **यौवनं धनसंपत्तिः** యౌవనం ధనసంపత్తిః

प्रभुत्वमविवेकिता । ప్రభుత్వమవివేకితా ।

एकैकमप्यनर्थाय ఏకైకమప్యనర్థాయ

किमु यत्र चतुष्टयम् ॥ కిము యత్ర చతుష్టయమ్ ॥

భావం: యవ్వనం, డబ్బు, అధికారం, అవివేకం – ఈ నాలిగింటిలో ప్రతి ఒక్కటీ కీడును కలిగించేదే. ఈ నాలుగూ కలిసి ఉంటే ఇంకా చెప్పేదేముంది! మరింత కీడును కలిగిస్తాయి! అని భావం.

Meaning: Youth, wealth, power, and lack of wisdom - each of these is a cause of misfortune. If all four are together, what more is there to say! They cause even greater misfortune!

BABY BULLET-Q

II. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । 1 × 6 = 6

अ) रावणं प्रति हनुमता कृतम् उपदेशं सङ्ग्रहेण लिखत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** **'హనుమదుపదేశః'** అనే పాఠ్యభాగం 'వాల్మీకి రామాయణం'లోని 'సుందరకాండ'నందలి 51వ సర్గ నుండి స్వీకరించబడింది. హనుమంతుడు నవవ్యాకరణ వేత్త. దూతకు ఉండాల్సిన అన్ని నైపుణ్యాలను కలిగి ఉన్నవాడు. పైగా ఎవరితో ఎలా మాట్లాడాలో బాగా తెలిసినవాడు. తన వాక్చాతుర్యంతో సీతాదేవిని శ్రీరాముడికి అప్పగించమని రావణుడికి హనుమంతుడు చేసిన ఉపదేశమే ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>లంకలో హనుమంతుడు:</u> సుగ్రీవుడి ఆదేశంతో హనుమంతుడు లంకకు చేరుకున్నాడు. సీతాదేవిని కనుగొన్నాడు. అశోకవనాన్ని ధ్వంసం చేసాడు. బ్రహ్మాస్త్రానికి కట్టుబడ్డాడు. రావణుడి సభలో ప్రవేశించి సుగ్రీవుడి దూతగా వచ్చానని ప్రకటించాడు. సుగ్రీవుడి సందేశాన్ని రావణునితో ఈ విధంగా వినిపించసాగాడు.

<u>శ్రీరాముని వర్ణన:</u> 'రావణా! శ్రీరాముడు ధర్మ స్వరూపుడు, సత్య సంధుడు, బుద్ధిమంతుడు, నీతి తప్పని వాడు, సర్వసమర్థుడు, పితృవాక్య పాలకుడు. శ్రీరాముడు సీతాలక్ష్మణులతో కలసి వనవాసానికి వచ్చాడు. సీతాదేవి మహాసాధ్వి. దండకారణ్యంలో ఆమె అపహరించబడింది.

<u>సీతాపహరణ తగదు:</u> రావణా! నీవు మహాబుద్ధిమంతుడివి. ధర్మార్థాలు బాగా తెలిసినవాడివి. తీవ్రమైన తపస్సులు చేసిన వాడివి. గొప్ప గొప్ప వరాలను పొందావు. లంకాధిపతివైన నీవు సీతను అపహరించావు. పర స్త్రీలను బంధించటం నీలాంటి వారికి తగదు.

<u>నీ మృత్యుదేవత సీత:</u> రావణా!, నువ్వు బంధించావనుకున్న సీతాదేవి అయిదుతలల పాములాంటిది. నిన్నూ, నీ లంకను కాటువేస్తుంది. **లంకనంతటినీ నాశనం చేసే ఆ సీతను నీపాలిట మృత్యుదేవతగా తెలుసుకో. कालरात्रीति तां विध्दि सर्वलङ्काविनाशिनीम् ।**. లోకంలో విషాన్ని ఎవరూ జీర్ణించుకోలేరు. అదేవిధంగా సీతాదేవిని ఎవ్వరూ వశపరచుకోలేరు.

<u>హనుమంతుని ఉపదేశం:</u> రావణా!, ధర్మాత్ముడైన శ్రీరాముడికి కీడు తలపెట్టినవాడు ముల్లోకాలలో ఎక్కడ ఉన్నా వారికి దుఃఖం తప్పదు. రామలక్ష్మణుల కోపాగ్నికి నీవు బలికాక తప్పదు. నామాట ధర్మ బద్ధమైనది, అర్థవంతమైనది. సర్వలోకాలకు హితాన్ని కలిగిస్తుంది. కాబట్టి నామాట విని **సాక్షాత్తు పురుషోత్తముడైన శ్రీరాముడికి జానకీ దేవిని అప్పగించాలి. नरदेवाय जानकी प्रतिदीयताम् ।**

<u>కర్మఫలం:</u> రావణా! ధర్మమూ, అధర్మమూ ఎప్పుడూ కలిసి ఉండవు. ధర్మాన్ని ఆచరించడం వలన శుభ ఫలితం వస్తుంది. కానీ అధర్మాన్ని ఆచరించడం వలన వచ్చే పాపం మాత్రం నశించదు. నువ్వు చేసిన **అధర్మం యొక్క ఫలితాన్ని కూడా త్వరలోనే పొందగలవు. फलमस्याप्यधर्मस्य क्षिप्रमेव प्रपत्स्यसे।** ఇందులో సందేహమే లేదు. నీవు బంధించిన సీతాదేవి నీ పాలిట మృత్యుదేవత. నీ మెడకు నువ్వే చుట్టుకుంటున్న మృత్యుపాశం లాంటిది. కాబట్టి ఓ రావణా! శ్రీరాముడి దూత అయిన నా మాట విను. తెలివి తెచ్చుకుని సీతాదేవిని శ్రీరామచంద్రుడికి అప్పగించు. ఇది రావణుడికి హనుమంతుడి ఉపదేశం.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Hanumadupadesha' is taken from the 51st canto of 'Sundarakanda' of 'Valmiki Ramayana'. Hanuman is a master of the 'nine grammars' and he possesses all the skills required of an envoy(messenger). Furthermore, he knows well how to speak with anyone. The essence of this lesson is Hanuman's advice to Ravana, delivered with his eloquent speech, to return Sita Devi to Sri Rama.

Hanuman in Lanka: Following Sugriva's command, Hanuman reached Lanka. He found Sita Devi. He destroyed the Ashoka Vana. He allowed himself to be bound by the Brahmastra. He entered Ravana's court and announced that he had come as Sugriva's envoy. He then began to convey Sugriva's message to Ravana as follows

Description of Sri Rama: O Ravana! Sri Rama is the embodiment of Dharma, truthful, intelligent, righteous, all-capable, and obedient to his father's words. Sri Rama came to the forest with Sita and Lakshmana. Sita Devi is a great chaste woman. She was abducted in Dandakaranya.

Abduction of Sita is Unsuitable: O Ravana! You are very intelligent and well-versed in Dharma and Artha. You have performed severe penances and received great boons. You, the lord of Lanka, abducted Sita. It is not fitting for someone like you to imprison other women.

Sita, Your Goddess of Death: O Ravana! The Sita Devi whom you think you have imprisoned is like a five-headed snake. She will bite you and your Lanka. Understand that Sita, who will destroy all of Lanka, is the goddess of death for you. **कालरात्रीति तां विध्दि सर्वलङ्काविनाशिनीम् ।.** No one in the world can digest poison. Similarly, no one can subjugate Sita Devi.

Hanuman's Advice: O Ravana! Whoever intends harm to the righteous Sri Rama, sorrow is inevitable for them, no matter where they are in the three worlds. You cannot escape the fiery wrath of Rama and Lakshmana. My words are righteous, meaningful, and bring good to all worlds. Therefore, listen to my words and return Janaki Devi to Sri Rama, who is truly the Purushottama.**नरदेवाय जानकी प्रतिदीयताम् ।**

Fruit of Karma: O Ravana! Dharma and Adharma never coexist. Practicing Dharma yields auspicious results. However, the sin resulting from practicing Adharma does not perish. You will soon experience the consequences of the Adharma you have committed; there is no doubt about this. **फलमस्याप्यधर्मस्य क्षिप्रमेव प्रपत्स्यसे।**

The Sita Devi you have imprisoned is the goddess of death for you. She is like the knot of death that you are tying around your own neck. Therefore, O Ravana! Listen to my words, the envoy of Sri Rama. Come to your senses and return Sita Devi to Sri Ramachandra. This is Hanuman's advice to Ravana.

BABY BULLET-Q

आ) ''रघोः शौर्यम्'' इति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'రఘోః శౌర్యం' అనే పాఠ్యభాగం 'రఘువంశ మహాకావ్యం'యొక్క తృతీయ సర్గలోనిది. 'మహాకవి కాళిదాసు' ఈ కావ్యాన్ని రచించాడు. దిలీప మహారాజు తన కుమారుడైన రఘువుని యువరాజుగా పట్టాభిషేకం చేశాడు. దిలీపుడు 99 అశ్వమేధ యాగాల్ని పూర్తి చేసి నూరవ యాగానికి శ్రీకారం చుట్టాడు. ఆ సందర్భంలో ఒక యాగాశ్వాన్ని విడిచిపెట్టగా దానిని ఇంద్రుడు గుట్టుగా అపహరించాడు. యాగ సంరక్షకుడైన రఘువు ఇంద్రుడితో యుద్ధం చేయటం చివరికి ఆ ఇంద్రుడి ద్వారానే ఒక వరాన్ని పొందడం ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>శత అశ్వమేధ యాగం:</u> దిలీప మహారాజు యువరాజైన రఘువు సహాయంతో ప్రజల్ని చక్కగా పాలిస్తున్నాడు. ఆ మహారాజు శత అశ్వమేధ యాగం మొదలుపెట్టాడు. దిలీపుడు విడిచిన యాగాశ్వాన్ని ఇంద్రుడు అపహరించాడు. గుర్రం ఉన్నట్టుండి మాయమవడంతో రఘువూ, సైనికులూ ఆశ్చర్యపోయారు

<u>ఇంద్రుని చౌర్యం:</u> రఘువు 'నందినీ ధేనువు' అనుగ్రహంతో జన్మించాడు. అందుకని అతడికి సహాయం చేయడానికి నందిని ధేనువు స్వయంగా అక్కడికి వచ్చింది. ఆ ధేనువు మూత్రంతో కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు రఘువు. అంతే ఎవరికీ కనిపించని వస్తువులు కూడా రఘువుకు కనిపించసాగాయి.అతనికి తూర్పు దిక్కు వైపు వెళ్తున్న యాగాశ్వం కనిపించింది. దాన్ని లాక్కెళ్తున్న వాడికి వేయికళ్ళు ఉన్నాయి. అతడి రథానికి ఆకుపచ్చని గుర్రాలున్నాయి. వాటిని బట్టి అతడిని ఇంద్రుడిగా పోల్చుకున్నాడు.

<u>రఘువు గర్జన:</u> "ఓ దేవేంద్రా! యజ్ఞఫలభోక్తలలో నీవే మొదటివాడివి. అలాంటి నీవే యజ్ఞమనే క్రియకి ఆటంకాన్ని ఎలా కలిగిస్తావు? **क्रिया विधाताय कथं प्रवर्तसे ।** వేదవేత్తవైన నీవు ఇలాంటి పనులు చేయకూడదు, యాగాశ్వాన్ని నాకు అప్పగించు" అప్పుడు ఇంద్రుడు ఇలా అన్నాడు "నీవు చెప్పింది నిజమే! నాకు 'శతక్రతువు' అనే బిరుదు ఉంది. నీ తండ్రి నూరు యాగాలూ పూర్తి చేస్తే నేను నా బిరుదుని, దానితో పాటే కీర్తిని కోల్పోతాను. కాబట్టి గుర్రంమీద ఆశ వదులుకో" అంటూ రఘువు గర్జించాడు.

<u>యుద్ధభేరి:</u> రఘువు చిరునవ్వుతో యుద్ధానికి సిద్ధం కమ్మన్నాడు ఇంద్రుడిని. కుమారస్వామితో సమానం అతడి పరాక్రమం. శరీర ఔన్నత్యంలో శివుడిని తలపిస్తున్నాడు. **वपुः प्रकर्षेण विडम्बितेश्वरः।** రఘువు వేసిన బాణం ఇంద్రుడి వక్షః స్థలానికి తగిలింది. స్వర్గాన్నేలే ఇంద్రుడికి గొప్ప అవమానమది. రఘువు మరో బాణం వేసి ఇంద్రుడి ధ్వజాన్ని విరక్కొట్టాడు. కోపంతో రగిలి పోయాడు ఇంద్రుడు. ఇంద్రుడు వేసిన బాణం రఘువు ఛాతీని చీల్చింది .

<u>రఘువు యొక్క శౌర్యం:</u> రఘువు వేసిన బాణాలు ఆకాశంలోకి, ఇంద్రుడు వేసిన బాణాలు భూమి మీదకి వ్యాపిస్తున్నాయి. సంకుల సమరం సాగుతోంది. చివరిగా ఇంద్రుడు వజ్రాయుధం ప్రయోగించాడు. దాని దెబ్బతిన్న రఘువు మరుక్షణంలోనే తిరిగి లేచాడు. వజ్రాయుధాన్ని కూడా లెక్క చేయని రఘువు శౌర్యాన్ని చూసి ఇంద్రుడు ముచ్చటపడ్డాడు. యాగాశ్వం తప్ప మరో వరాన్ని కోరుకోమన్నాడు.తన తండ్రికి సంపూర్ణమైన యాగ ఫలాన్ని కల్పించుగాక **क्रतोरशेषेण फलेन युज्यताम्** అనే వరాన్ని కోరాడు రఘువు. దూత ద్వారా ఈ విషయాన్ని విన్న దిలీపుడు యువరాజైన రఘువుని ఎంతగానో అభినందించాడు. ఈ విధంగా విజయాన్ని పొందినప్పటికీ, యాగాశ్వం దక్కని కారణంగా రఘువు మిక్కిలి సంతోషాన్ని పొందలేకపోయాడు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Raghoh Shauryam' (Raghu's Valor) is from the third canto of the epic poem 'Raghuvamsha Mahakavyam'. The great poet Kalidasa composed this epic. King Dilipa crowned his son Raghu as prince. Dilipa had completed 99 Ashwamedha Yagas and began the hundredth. In that context, a sacrificial horse was let loose, and Indra secretly abducted it. This lesson's essence is Raghu, the protector of the Yaga, fighting with Indra and finally receiving a boon from Indra himself.

The Hundred Ashwamedha Yaga: King Dilipa was ruling the people well with the help of prince Raghu. That king began the hundredth Ashwamedha Yaga. Indra abducted the sacrificial horse released by Dilipa. Raghu and the soldiers were astonished when the horse disappeared as it was.

Indra's Theft: Raghu was born with the grace of 'Nandini Dhenuvu' (cow). Nandini the mother cow appeared to help him. Raghu wiped his eyes with the cow's urine. Immediately, things invisible to others also became visible to Raghu. He saw the sacrificial horse heading towards the east. The one dragging it had a thousand eyes. His chariot had green horses. From these, Raghu identified him as Indra.

Raghu's Roar: Raghu roared, "Oh Devendra! You are the foremost among those who enjoy the fruits of Yajnas. How can you, then, cause an obstruction to the act of Yajna? **क्रिया विधाताय कथं प्रवर्तसे ।** You, being a knower of the Vedas, should not do such things. Hand over the sacrificial horse to me." Then Indra said, "What you said is true! I have the title 'Shatakratuvu' (one who has performed a hundred sacrifices). If your father completes a hundred Yagas, I will lose my title and along with it, my fame. Therefore, give up hope on the horse."

Declaration of War: Raghu, with a smile, asked Indra to prepare for war. His valor was equal to that of Kumara Swamy. In physical stature, he resembled Shiva. **वपुः प्रकर्षेण विडम्बितेश्वरः।** The arrow shot by Raghu struck Indra's chest. That was a great insult to Indra, who rules Swarga. Raghu shot another arrow and broke Indra's banner. Indra was enraged. The arrow shot by Indra pierced Raghu's chest.

Raghu's Valor: The arrows shot by Raghu spread into the sky, and the arrows shot by Indra spread onto the earth. A fierce battle ensued. Finally, Indra launched the Vajrayudha (thunderbolt). Raghu, though struck by its impact, immediately rose again in the next moment. Indra was pleased to see Raghu's valor, who did not even care about the Vajrayudha. He asked Raghu to ask for another boon instead of the sacrificial horse. Raghu asked for the boon that his father should receive the complete fruit of the Yaga. **क्रतोरशेषेण फलेन युज्यताम्** Dilipa, hearing this through a messenger, greatly appreciated prince Raghu. Even though he achieved victory in this way, Raghu was not completely happy as he did not get the sacrificial horse.

BABY BULLET-Q

III. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । 1 × 6 = 6

अ) जरद्गवनामा गृध्र: पक्षिभि: कथं व्यापादित: ? विवृणुत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'అజ్ఞాతస్య వాసో న దేయః' అనే పాఠ్యభాగం హితోపదేశంలోని 'మిత్రలాభం' నుంచి స్వీకరించబడింది. దీనిని రచించిన కవి 'నారాయణ పండితుడు'. కులము, శీలములు తెలియని వారికి ఆశ్రయం ఇవ్వకూడదని అలా చేసి ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్న 'జరద్గవం' అనే గ్రద్ద కథే ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>పక్షి పిల్లల కాపరిగా గ్రద్ద:</u> భాగీరథీ నదీ తీరంలో ఉన్న ఒక పర్వతం మీద ఒక పెద్ద రావి చెట్టు ఉంది. దాని తొర్రలో జరద్గవం అనే ముసలి గ్రద్ద నివసిస్తోంది. దాని గోళ్ళు ఊడిపోయాయి. కళ్ళు సరిగా కనిపించడంలేదు. ఆ చెట్టు మీదుండే మిగిలిన పక్షులు దయతో దానికి ఆహారం అందించి సహాయం చేస్తున్నాయి. జరద్గవం ఆ ఆహారాన్ని తింటూ, పక్షుల పిల్లలకు కాపలాగా ఉంటోంది.

<u>పిల్లిరాక:</u> ఒక రోజు ఒక పిల్లి ఆ పక్షి పిల్లల్ని తినడానికి అక్కడికి వచ్చింది. దానిని చూసిన పక్షి పిల్లలు భయంతో కీచుకీచుమని అరవసాగాయి. ఆ కోలాహలానికి గ్రద్ద ఎవరక్కడ? అని గద్దించింది. భయంతో పిల్లి చచ్చానురా బాబో! అనుకుంది. నెమ్మదిగా గొంతు పిగుల్చుకుని నేనొక పిల్లిని అని జవాబిచ్చింది. ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపో లేకపోతే నా చేతిలో చస్తావ్ అంటూ హెచ్చరించింది గ్రద్ద. ఎవరు నువ్వు? ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చావ్ అంటూ ప్రశ్నించింది.

<u>పిల్లి పన్నాగం:</u> అప్పుడు ఆ పిల్లి ఇలా బదులిచ్చింది. "నా పేరు దీర్ఘకర్ణుడు. గంగాతీరం నా నివాసం. రోజూ చాంద్రాయణ వ్రతం చేస్తున్నాను. మాంసాహారాన్ని విడిచిపెట్టాను. విద్యావంతులైన మీ వద్ద ధర్మాన్ని గురించి నేర్చుకోవాలని వచ్చాను. మీ లాంటి పెద్దలు నాలాంటి అతిథిని చంపాలనుకోవడం తగదు.

<u>ధర్మపన్నాలు:</u> "గృహస్థ ధర్మం అంటే **ఇంటికి వచ్చిన శత్రువుకి కూడా ఆతిథ్యం చేయతగినది अरावप्युचितं कार्यम् आतिथ्यं गृहमागते ।** చెట్టు తనను నరుకుతున్న వాడికి కూడా నీడ ఇవ్వటం మానదు. మహానుభావులు అందరి పట్ల సమాన దృష్టి కలిగి ఉంటారు. లోకానికంతటికీ వెన్నెలని ఇచ్చే చంద్రుడు చండాలుడి ఇంటి మీద కూడా వెన్నెలను ప్రకాశింపచేస్తాడు. అతిథి నిరాశతో వెనుతిరగకూడదు. నిరాశ పడిన అతిథి తన పాపాన్ని గృహస్థుకి ఇచ్చి పుణ్యాన్ని తాను తీసుకొని వెళ్తాడు" అంటూ ధర్మపన్నాలు వల్లించింది పిల్లి.

<u>పిల్లి మాయమాటలు:</u> ఇవన్నీ విన్న జరద్గవం కాస్త మెత్తబడి ఇలా అన్నది. "పిల్లికి మాంసమంటే రుచి. పక్షి పిల్లలు నా రక్షణలో ఉన్నాయి. అందుకే అలా మాట్లాడాను" అంది. అప్పుడు పిల్లి ఇలా నమ్మబలికింది. ధర్మశాస్త్రాలను విని ఎంతో కష్టమైన చాంద్రాయణ వ్రతాన్ని ఆచరిస్తున్నాను. ధర్మశాస్త్రాలన్నీ **అహింసయే గొప్ప ధర్మం अहिंसा परमो धर्म:** అని ముక్త కంఠంతో చెబుతున్నాయి. ఎవరినీ హింసించని వాళ్ళు, అందరినీ సహించేవాళ్ళు, అందరికీ ఆశ్రయభూతులైనవాళ్ళు స్వర్గాన్ని చేరతారు. మరణంలో కూడా మనతో కలిసి వచ్చేది స్నేహధర్మం ఒక్కటే . అడవిలో దొరికే కంద మూలాలతో ఈ కడుపుని నింపుకోవచ్చు. **ఆకలితో మండే ఈ పొట్ట కోసం ఇంత పాపం** ఎవరు చేయగలరు? **अस्य दग्धोदरस्यार्थे क: कुर्यात् पातकं महत्**

<u>ప్రాణాలు కోల్పోయిన గ్రద్ద:</u> అలా గ్రద్దను నమ్మించిన పిల్లి చెట్టు తొర్రలో చేరింది. నెమ్మదిగా పక్షి పిల్లలను చంపి ఆరగించడం మొదలు పెట్టింది. పిల్లలను కోల్పోయిన పక్షులు విలపిస్తూ వెతకటం ప్రారంభించాయి. ఈ విషయం గ్రహించిన పిల్లి అక్కడ నుంచి పారిపోయింది. చెట్టు తొర్రలో పిల్లల ఎముకలను చూసాయి పక్షులు. ఈ ముసలి గ్రద్దే పిల్లలను తినేసిందని భావించి పక్షులన్నీ కలిసి దాన్ని పొడిచి చంపాయి. అందుకే అపరిచితులకు ఆశ్రయం ఇవ్వకూడదు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Agnathasya vaso na deyaha ' is taken from 'Mitralbham' in the Hitopadesha. Its author is 'Narayana Panditu'. The essence of this lesson is the story of an old vulture named 'Jaradgava' who lost its life by giving shelter to those whose caste and character were unknown.

The Vulture as Guardian of Bird Chicks: On a mountain near the Bhagirathi River, there was a large banyan tree. In its hollow lived an old vulture named Jaradgava. Its claws had fallen off, and its eyes could not see properly. The other birds on that tree helped it by providing food out of kindness. Jaradgava ate that food and guarded the birds' chicks.

Arrival of the Cat: One day, a cat came there to eat the bird chicks. Seeing it, the bird chicks started chirping with fear. Shocked by the disturbance the vulture screamed, "Who's there?" The cat, frightened, thought, "Oh no, I'm dead!" Slowly, it said, "I am a cat. I have come here to learn about Dharma. It is not right for elders like you to try to kill a guest like me."

Moral Lessons: The cat recited moral lessons: "According to the Dharma of a householder, even an enemy who comes to one's home should be offered hospitality.**अरावप्युचितं कार्यम् आतिथ्यं गृहमागते ।** A tree does not stop giving shade even to the one who cuts it. Great souls have an equal view towards everyone. The moon, which provides moonlight to the entire world, illuminates even the house of a Chandala (outcaste). A guest should not return disappointed. A disappointed guest gives his sin to the householder and takes away the householder's virtue."

The Cat's Deceptive Words: Hearing all this, Jaradgava softened a bit and said, "A cat has a taste for meat. The bird chicks are under my protection. That's why I spoke that way." Then the cat deceptively convinced it, "I have listened to the scriptures of Dharma and am observing the very difficult Chandrayana vow. All the scriptures of Dharma unanimously declare that non-violence is the greatest Dharma. **अहिंसा परमो धर्मः** Those who do not harm anyone, who tolerate everyone, and who are a refuge for everyone, reach heaven. Even in death, only the Dharma of friendship accompanies us in the forest. One can fill this stomach with tubers found in the forest. Who would commit such a sin for this burning hunger?" **अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे कः कुर्थात् पातकं महत्**

The Vulture Loses its Life: Having thus convinced the vulture, the cat entered the tree hollow. It slowly began to kill and ate the bird chicks. The birds, having lost their chicks, began to cry and search. Realizing this, the cat ran away from there. The birds saw the bones of their chicks in the tree hollow. Believing that this old vulture had eaten their chicks, all the birds together pecked and killed it. This is why one should not give shelter to strangers.

BABY BULLET-Q

आ) शूद्रक - वीरवरकथासारं विशदयत ।

स. **పరిచయం:** 'శూద్రక – వీరవరకథ' అనే పాఠ్యభాగం 'చతుర్థ వేతాళకథా ప్రబంధం' నుంచి స్వీకరించబడింది. దీని రచయిత 'జంభాల దత్తుడు'. శూద్రకుడనే రాజు గారి క్షేమాన్ని కాంక్షించిన వీరవరుడు సపరివారంగా బలిదానం చేయడం, అతడి త్యాగాన్ని గుర్తించిన రాజు వీరవరుడిని శేఖర దేశానికి రాజుగా అభిషేకించడమే ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

వీరవరుడి రాజదర్శనం: సకల రాజ లక్షణాలతో కూడిన వాడు శూద్రక మహారాజు. ఒకసారి అతడు సభలో కొలువుదీరి ఉన్నాడు. ఇంతలో దక్షిణాపథం నుంచి వీరవరుడు అనే రాజపుత్రుడు అక్కడికి కొలువు కోసం వచ్చాడు. ద్వారపాలకుడి అనుమతితో సభలోకి ప్రవేశించాడు. "ఎవరు నీవు? దేనికోసం ఇక్కడకు వచ్చావు" అని శూద్రకుడు అతడిని ప్రశ్నించాడు. "నేను వీరవరుడనే రాజపుత్రుడిని. భార్యా పుత్రులతో కలిసి వచ్చాను. మీసేవ చేయాలని కోరుకుంటున్నాను" అని బదులిచ్చాడు వీరవరుడు.

జీతాల బేరం: **జీతం ఏమి ఇవ్వమంటావో దాని గురించి చెప్పు किं जीवनं कर्तव्यं तद्वद** అని అన్నాడు రాజు. రోజుకు 1500వందల బంగారు నాణాలని కోరాడు వీరవరుడు. దానికి బదులుగా రాజు ఇక్కడ చాలామంది గుణవంతులు ఉన్నారు. వారిలో ఎవ్వరికీ కూడా ఇంత జీతం ఇవ్వలేదన్నాడు. అది విన్న వీరవరుడు రాజుకు అభివాదం చేసి అక్కడి నుంచి బయల్దేరాడు. కాని సభలోని పెద్దల సలహాతో అతడిని పరీక్షిద్దామనుకున్నాడు రాజు. అతడిని తిరిగి రప్పించి కోరిన జీతాన్నిచ్చాడు. వీరవరుడు తన జీతంలో సగ భాగాన్ని బ్రాహ్మణులకి దానం చేస్తున్నాడు. 4వ భాగాన్ని అనాథలకి, వికలాంగులకి ఖర్చు చేస్తున్నాడు. మిగిలిన దానితో కుటుంబ పోషణం చేస్తున్నాడు.

రాజ్యలక్ష్మి రోదన: ఒక రోజు రాత్రి శూద్రకుడికి ఒక స్త్రీ రోదన వినిపించింది. అది దక్షిణ దిక్కు నుంచే వస్తోంది. వెంటనే రాజు వీరవరుడిని పిలిచి ఇలా అన్నాడు, **ఆ స్త్రీ రోదన గురించి తెలుసుకొని నాకు విన్నవించు तां निश्चित्य मां ज्ञापय** వెనువెంటనే వీరవరుడు ఆ దిక్కుకు బయల్దేరాడు. అతడి స్వభావాన్ని తెలుసుకోవటానికి రాజు కూడా రహస్యంగా అతడిని అనుసరించాడు. వీరవరుడు రోదిస్తున్న స్త్రీని చూసి అమ్మా ! ఎవరు నీవు? దేనికోసం విలపిస్తున్నావు ? అని ప్రశ్నించాడు. ఆమె "నేను శూద్రకుడి రాజ్యలక్ష్మిని ఆ మహారాజు రేపు ఉదయాన్నే నశించిపోతాడు. అప్పుడు నేను ఎక్కడ నివసించాలి? అదే నా బాధకు కారణం" అని చెప్పింది. అప్పుడు వీరవరుడు ఇలా అడిగాడు, "అమ్మా నువ్వు చిరస్థాయిగా ఉండాలి. శూద్రక మహారాజు చిరంజీవిగా ఉండాలి. అందుకు ఏదైనా ఉపాయం చెప్పమ్మా". దానికి రాజ్యలక్ష్మి నీ పుత్రుడిని కాత్యాయనీ దేవికి బలి ఇవ్వాలంది.

ప్రాణత్యాగం: వెనువెంటనే వీరవరుడు ఇంటికి వెళ్ళి తన భార్యా పిల్లలకి ఈ విషయాన్ని చెప్పాడు. రాజు క్షేమాన్ని కాంక్షించి బలి అవ్వడానికి కుటుంబమంతా ఒకే మాటపై నిల్చింది. వీరవరుడు తన పుత్రుడిని అమ్మవారికి బలి ఇచ్చాడు. ఆ శోకాన్ని పోగొట్టుకోవడానికి తన శిరస్సుని తానే ఖండించుకున్నాడు. ఆ దుఃఖంతో వీరవరుడి భార్య, కుమార్తె కూడా ప్రాణాలను అర్పించారు. ఇదంతా రహస్యంగా గమనిస్తున్న రాజుగారు వీరవరుడి కుటుంబం యొక్క సాత్వికతను గ్రహించాడు. తన క్షేమం కోసం వారు చేసిన త్యాగాన్ని గుర్తించాడు. రాజు కూడా తన తలను ఖండించుకోవడానికి సిద్ధపడ్డాడు. వెంటనే కాత్యాయనీ దేవి ప్రసన్నమై వరం కోరుకోమంది. **వీరవరుడు సపరివారంగా జీవించుగాక वीरवरो सपरिवारं जीवतु** అనే వరం కోరుకున్నాడు.

త్యాగఫలితం: ప్రాణాన్ని పొందిన వీరవరుడు తిరిగి రాజ సేవకు వచ్చాడు. అప్పుడు రాజు "నువ్వు ఎక్కడకు వెళ్ళావు? రోదించిన ఆ స్త్రీ ఎవరు? ఆ రహస్యం చెప్పు" అని అడిగాడు. "ఓ రాజా! ఎవరో ఒక స్త్రీ రోదిస్తోంది ఆమెను అక్కడి నుండి పంపించి వచ్చాను" అని సమాధానపరచాడు వీరవరుడు. అప్పుడు రాజు వీరవరుడు చేసిన త్యాగాన్ని గూర్చి సభలో వివరించాడు. అతడి సాత్వికతకి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. వీరవరుడు చేసిన సాహసంతో రాజు సార్వభౌముడయ్యాడు. రాజు వీరవరుడికి రథ, గజ, తురగాలని, అంతులేని ధనాన్ని ఇచ్చి 'శేఖర దేశానికి రాజు'ని చేశాడు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Shudraka - Veeravarakatha' is taken from 'Chaturtha Vetalakathaprabandham' . Its author is 'Jambhala Dattudu'. The essence of this lesson is the story of Veeravaru, who, wishing for the well - being of King Shudraka, sacrificed himself and his family, and how the king, recognizing his sacrifice, crowned Veeravaru as the king of Shekhara country.

Veeravaru's Entry: King Shudraka, endowed with all royal virtues, was holding court. Just then, a king's son named Veeravaru came from Dakshinapatha (the southern region) seeking employment. With the doorkeeper's permission, he entered the assembly. Shudraka asked him, "Who are you? Why have you come here?" Veeravaru replied, "I am Veeravaru,a king's son. I have come with my wife and son. I wish to serve you."

Bargaining for Salary: The king said, "Tell me what salary you want." **किं जीवनं कर्तव्यं तद्वद** Veeravaru asked for 1500 gold coins per day. In response, the king said, "There are many virtuous people here. None of them are given such a high salary." Hearing that, Veeravaru saluted the king and started to leave. But the king, on the advice of the elders in the assembly, decided to test him. He called him back and gave him the requested salary. Veeravaru donated half of his salary to Brahmins. He spent a quarter of it on orphans and the disabled. He used the rest for supporting his family.

The Wailing of the Kingdom's Goddess : One night, Shudraka heard a woman weeping. The sound was coming from the south. Immediately, the king called Veeravaru and told him, "Find out about that woman's weeping and inform me." **तां निश्चित्य मां ज्ञापय** Veeravaru immediately set out in that direction. To understand his nature, the king also secretly followed him. Veeravaru saw the weeping woman and asked, "Mother! Who are you? Why are you weeping?" She replied, "I am the goddess of Shudraka's kingdom. That great king will perish tomorrow morning. Where should I reside then? That is the cause of my sorrow." Then Veeravaru asked, "Mother, you should remain eternal. King Shudraka should be immortal. Please tell me a way to make that happen." To that, the goddess of the kingdom said, "You must sacrifice your son to Goddess Katyayani."

Sacrifice of Life (Pranatyagam): Immediately, Veeravaru went home and told his wife and children about this. The entire family, united in their desire for the king's well-being, stood by their word to be sacrificed. Veeravaru sacrificed his son to the goddess. To overcome that grief, he cut off his own head. With that sorrow, Veeravaru's wife and daughter also gave up their lives. The king, secretly observing all this, understood the virtuous nature of Veeravaru's family. He recognized their sacrifice made for his well-being. The king also prepared to cut off his own head. Immediately, Goddess Katyayani appeared, pleased, and asked him to ask for a boon. Veeravaru asked for the boon that he and his family should live.**वीरवरां सपरिवारं जीवतु**

Result of Sacrifice (Tyagaphalitam): Veeravaru, having regained his life, returned to the king's service. Then the king asked, "Where did you go? Who was that weeping woman? Tell me that secret." Veeravaru replied, "O King! Some woman was weeping, and I sent her away from there." Then the king explained Veeravaru's sacrifice in the assembly. Everyone was astonished by his virtuousness. With Veeravaru's courage, the king became a sovereign. The king gave Veeravaru chariots, elephants, horses, and immense wealth, and made him 'the King of Shekhara country'.

BABY BULLET-Q

IV. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः । $4 \times 2 = 8$

अ) आसनस्य स्पर्शात् का दर्शिता?

स. आसनस्य स्पर्शात् विधेयता दर्शिता।

आ) अवधेशः कस्यां कक्ष्यायां प्रथमश्रेण्याम् उत्तीर्णः?

स. अवधेशः दशमी कक्ष्यायां प्रथमश्रेण्याम् उत्तीर्णः।

इ) वणिजोः मैत्री कीदृशी?

स. वणिजोः मैत्री प्रगाढा।

इ) ग्रामप्रमुखस्य कति पुत्रौ?

स. ग्रामप्रमुखस्य द्वौ पुत्रौ।

उ) अग्निः किं रूपम् अवाप्तवान्?

स. अग्निः कपोत रूपम् अवाप्तवान्।

ऊ) कः अमात्यराक्षसस्य मित्रम्?

स. चन्दनदासः अमात्यराक्षसस्य मित्रम्।

BABY BULLET-Q

V. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । 2 × 3 = 6

अ) नरदेवाय जानकी प्रतिदीयताम् ।

स. कविपरिचयः - इदं वाक्यं 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः।

कविः - वाल्मीकिः ।

ग्रन्थः - रामायणे सुन्दरकाण्डः ।

सन्दर्भः - रावणं प्रति हनुमान् एवम् अवदत् ।

भावः - रावणं प्रति हनुमान् नरदेवाय जानकी प्रतिदीयताम् इति अवदत्।

आ) क्रियाविघाताय कथं प्रवर्तसे।

स. कविपरिचयः - इदं वाक्यं 'रघोः शौर्यम्' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - कालिदासः

काव्यम्ः - रघुवंश महाकाव्यम्

सन्दर्भः - रघुः इन्द्रं प्रति एवम् अवदत् ।

भावः - रघुः इन्द्रं प्रति क्रियाविघाताय कथं प्रवर्तसे इति अवदत्।

इ) साध्ये स्वकार्ये श्रम एव युक्तिः ।

स. कविपरिचयः - इदं वाक्यं 'जनादरः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - श्री पट्टाभिरामारावः ।

काव्यम्ः - कथापञ्चकम् ।

सन्दर्भः - कविः एवम् अवदत् ।

भावः - साध्ये स्वकार्ये श्रम एव युक्तिः इति कविः एवम् अवदत् ।

ई) चराचराणां श्रेयस्कामाः ।

स. कविपरिचयः - इदं वाक्यं 'प्रतिश्रुतिः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः।

कविः - डा. दीवि नरसिंह दीक्षितः।

काव्यम्ः - वसन्ततिलका ।

सन्दर्भः - कविः एवम् अवदत्।

भावः - चराचराणां श्रेयस्कामाः इति कविः एवम् अवदत् ।

VI. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । $2 \times 3 = 6$

अ) अरावप्युचितं कार्यमातिथ्यं गृहमागते ।

स. **कविपरिचयः** – इदं वाक्यं 'अज्ञातस्य वासो न देयः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।
कविः – नारायणपण्डितः ।
ग्रन्थः – हितोपदेशे मित्रलाभः।

सन्दर्भः – दीर्घकर्णः जरद्गवं प्रति एवम् अवदत् ।

भावः –दीर्घकर्णः जरद्गवं प्रति अरावप्युचितं कार्यमातिथ्यं गृहमागते इति एवम् अवदत्।

आ) किं जीवनं कर्तव्यं तद्वद ।

स. **कविपरिचयः** – इदं वाक्यं 'शूद्रक-वीरवरकथा' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।
कविः – जम्भालदत्तः।
ग्रन्थः – वेतालपञ्चविशतिः ।

सन्दर्भः – राजा वीरवरं प्रति एवम् अवदत् ।

भावः – राजा वीरवरं प्रतिकिं जीवनं कर्तव्यं तद्वद इति एवम् अवदत् ।

इ) अस्मान् मा पीडय । त्वं गच्छ अन्यत्र।

स. **कविपरिचयः** – इदं वाक्यं 'दयावान् राक्षसः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।
कविः – आचार्य हर्षदेवमाधवः।
ग्रन्थः – बुभुक्षितः काकः ।

सन्दर्भः – सर्वे विहगाः राक्षसं प्रति एवम् अवदन्।

भावः – सर्वे विहगाः राक्षसं प्रति अस्मान् मा पीडय। त्वं गच्छ अन्यत्र प्रति एवम् अवदन्।

ई) इदं गतं दण्डदरिद्रभावम् ।

स. **कविपरिचयः** – इदं वाक्यं 'जीर्णच्छत्रम्' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः – श्री पुल्लेल श्रीरामचन्द्रः ।

ग्रन्थः – श्रीरामचन्द्र लघुकाव्यसङ्ग्रहः ।

सन्दर्भः – विजयसिंहः जीर्णच्छत्रं पश्यन् एवम् अवदत्।

भावः – विजयसिंहः जीर्णच्छत्रं पश्यन् इदं गतं दण्डदरिद्रभावम् इति एवम् अवदत्।

BABY BULLET-Q

VII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यांशः कस्मात् सङ्गृहीतः ?

स. हनुमदुपदेशः इति पाठ्यांशः रामायणे सङ्गृहीत :।

आ) रघुः केन सह युद्धं कृतवान् ?

स. रघुः इन्द्रेण सह युद्धं कृतवान् ।

इ) केषां वाचम् अर्थः अनुधावति ?

स. ऋषीणां पुनरद्यानां वाचम् अर्थः अनुधावति ।

ई) कीदृशं वस्तु तथैव तिष्ठति ?

स. हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ।

उ) नृपः कथं प्रतस्थे ?

स. नृपः नव वेषधारी प्रतस्थे ।

ऊ) नित्यं कीदृशाः भवाम ?

स. नित्यं उदात्तचिन्तन परायणाः भवाम ।

BABY BULLET-Q

VIII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) मार्जारः किम् व्रतम् आचरति ?

स. मार्जारः चान्द्रयण व्रतम् आचरति ।

आ) वीरवरः वेतनस्यार्ध केभ्यः दत्तवान् ?

स. वीरवरः वेतनस्यार्ध ब्राह्मणेभ्यः दत्तवान्।

इ) ब्राह्मणाः विद्योपार्जनार्थं कुत्र गतवन्तः?

स. ब्राह्मणाः विद्योपार्जनार्थं कन्याकुब्जं गतवन्तः।

ई) अमरशक्तेः पुत्राः कीदृशाः ?

स. अमरशक्तेः पुत्राः परमदुर्मेधसः ।

उ) कस्य पादस्य अस्थिभङ्गः अभवत् ?

स. शाकुन्तिकस्य पादस्य अस्थिभङ्गः अभवत्।

ऊ) धनसिंहः कां ररक्ष ?

स. धनसिंहः काचन वृद्धाम् अबलाम् ररक्ष।

BABY BULLET-Q

IX. एकं पत्रं लिखत। 1 × 5 = 5

अ) पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम् लिखत

पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम्

कडप,
दिनाङ्क :२०-०८-२०२५.

मान्यसञ्चालकाः,
सरस्वतीविद्याप्रकाशन्,
विजयवाटिकॉ।

मान्याः!

भवद्भिः प्रकाशितेषु अधोनिर्दिष्टानि पुस्तकानि मया यथानिर्दिष्टम् अपेक्ष्यन्ते।

क्रमसंख्या	पुस्तकनाम	कविः	प्रतयः
१.	कुमारसम्भवम्	कालिदासः	५
२.	श्रीमद्रामायणम्	वाल्मीकिः	४
३.	पञ्चतन्त्रम्	विष्णुशर्मा	६
४	भर्तृहरिसुभाषितानि	भर्तृहरिः	३

कृपया एतानि पुस्तकानि वि.पि.पि द्वारा अधोसूचितं सङ्केतं प्रति प्रेषयन्तु।

सधन्यवादम्।

भवदीयः/भवदीया,
नाम...............
गृहसंख्या २-११-२०
गान्धीरोड् , कडप ।

BABY BULLET-Q

आ) विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

तेनालि,

दिनाङ्क :१०-१२-२०२५.

सविधे -

प्रधानाध्यापकाः / प्रांशुपालः

प्रभुत्व (जूनियर्) उच्चमाध्यमिक कलाशाला,

तेनालि।

मान्याः!

विषयः - विरामस्य कृते अभ्यर्थनम्।

अहम् अस्मिन् कलाशालायां प्रथमसंवत्सरं पठामि। मम स्वास्थ्यं सम्यक् नास्ति। अहं ज्वरेण पीडितो भवामि। अतः विश्रान्तिं स्वीकर्तुं मह्यं दिनत्रयं १०-१२-२०२५ तः १२-१२-२०२५ पर्यन्तं विरामं यच्छन्तु इति सादरप्रणामपूर्वकं विज्ञापयामि । मम अनुपस्थितिसमये पाठ्यमानान् पाठान् मित्रसकाशात् ज्ञात्वा अहं पठिष्यामि ।

सधन्यवादम्।

भवतां विधेयः छात्रः / छात्रा

नाम..............

अनुक्रमसंख्या.......

प्रभुत्व (जूनियर्)उच्चमाध्यमिककलाशाला,

तेनालि।

BABY BULLET-Q

X. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत। $2 \times 6 = 12$

अ) राम   आ) सीता   इ) वन   ई) अस्मद्

अ) अकारान्तः पुंलिङ्गः 'राम' शब्दः (రాముడు – Rama)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	रामः	रामौ	रामाः
सम्बोधन.प्रथमाविभक्तिः	हे राम	हे रामौ	हे रामाः
द्वितीयाविभक्तिः	रामम्	रामौ	रामान्
तृतीयाविभक्तिः	रामेण	रामाभ्याम्	रामैः
चतुर्थीविभक्तिः	रामाय	रामाभ्याम्	रामेभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	रामात्	रामाभ्याम्	रामेभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
सप्तमीविभक्तिः	रामे	रामयोः	रामेषु

आ) आकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'सीता' शब्दः (సీత - Sita)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	सीता	सीते	सीताः
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे सीते	हे सीते	हे सीताः
द्वितीयाविभक्तिः	सीताम्	सीते	सीताः
तृतीयाविभक्तिः	सीतया	सीताभ्याम्	सीताभिः
चतुर्थीविभक्तिः	सीतायै	सीताभ्याम्	सीताभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	सीतायाः	सीताभ्याम्	सीताभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	सीतायाः	सीतयोः	सीतानाम्
सप्तमीविभक्तिः	सीतायाम्	सीतयोः	सीतासु

BABY BULLET-Q

इ) अकारान्तः नपुंसकलिङ्गः 'वन' शब्दः (అడవి - Forest)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	वनम्	वने	वनानि
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे वन	हे वने	हे वनानि
द्वितीयाविभक्तिः	वनम्	वने	वनानि
तृतीयाविभक्तिः	वनेन	वनाभ्याम्	वनैः
चतुर्थीविभक्तिः	वनाय	वनाभ्याम्	वनेभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	वनात्	वनाभ्याम्	वनेभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	वनस्य	वनयोः	वनानाम्
सप्तमीविभक्तिः	वने	वनयोः	वनेषु

ई) दकारान्तः त्रिषु लिङ्गेषु सरूपः 'अस्मद्' शब्दः (నేను - I)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	अहम्	आवाम्	वयम्
द्वितीयाविभक्तिः	माम् / मा	आवाम् / नौ	अस्मान् /नः
तृतीयाविभक्तिः	मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः
चतुर्थीविभक्तिः	मह्यम् / मे	आवाभ्याम् / नौ	अस्मभ्यम् /नः
पञ्चमीविभक्तिः	मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्
षष्ठीविभक्तिः	मम / मे	आवयोः / नौ	अस्माकम् /नः
सप्तमीविभक्तिः	मयि	आवयोः	अस्मासु

BABY BULLET-Q

XI. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत। 2 × 3 = 6

अ) भवति आ) अलिखत् इ) लभते ई) जायते

अ) भवति

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लट् -	प्रथमपुरुषः	भवति	भवतः	भवन्ति
	मध्यमपुरुषः	भवसि	भवथः	भवथ
	उत्तमपुरुषः	भवामि	भवावः	भवामः

आ) अलिखत्

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लङ् -	प्रथमपुरुषः	अलिखत्	अलिखताम्	अलिखन्
	मध्यमपुरुषः	अलिखः	अलिखतम्	अलिखत
	उत्तमपुरुषः	अलिखम्	अलिखाव	अलिखाम

इ) लभते

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लट् -	प्रथमपुरुषः	लभते	लभेते	लभन्ते
	मध्यमपुरुषः	लभसे	लभेथे	लभध्वे
	उत्तमपुरुषः	लभे	लभावहे	लभामहे

ई) जायते

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लट् -	प्रथमपुरुषः	जायते	जायेते	जायन्ते
	मध्यमपुरुषः	जायसे	जायेथे	जायध्वे
	उत्तमपुरुषः	जाये	जायावहे	जायामहे

BABY BULLET-Q

XII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। $3 \times 2 = 6$

अ) रामालयः आ) गणेशः इ) एकैकः ई) स्वागतम्

उ) पावकः ऊ) वृक्षेऽपि

स. अ) राम + आलयः - सवर्णदीर्घसन्धिः

स. आ) गण + ईशः- गुणसन्धिः

स. इ) एक + एकः - वृद्धिसन्धिः

स. ई) सु + आगतम् - यणादेशसन्धिः

स. उ) पौ + अकः - अयवायावादेशसन्धिः

स. ऊ) वृक्षे + अपि - पूर्वरूपसन्धिः

XIII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। $3 \times 2 = 6$

अ) परम + अर्थः आ) देव + इन्द्रः इ)देव + ऐश्वर्यम्

ई) इति + अत्र उ) हरे + ए ऊ) वृक्षे + अपि

स. अ) परमार्थः - सवर्णदीर्घसन्धिः

स. आ) देवेन्द्रः - गुणसन्धिः

स. इ) देवैश्वर्यम् - वृद्धिसन्धिः

स. ई) इत्यत्रः - यणादेशसन्धिः

स. उ) हरये - अयवायावादेशसन्धिः

स. ऊ) वृक्षेऽपि - पूर्वरूपसन्धिः

XIV. अनुवदत (आन्ध्र/आङ्ग्लभाषायाम्) $5 \times 1 = 5$

अ) सः देवं नमति। आ) सा क्षीरम् अपिबत् ।

इ) सः नगरं गमिष्यति। ई) सत्यमेव जयते।

उ) विद्या विनयेन शोभते।

सः अ) అతడు దేవుడికి నమస్కరిస్తున్నాడు. / He is saluting to God.

सः आ) ఆమె పాలు త్రాగింది. / She drank milk.

सः इ) అతడు నగరానికి వెళ్తాడు. / He will go to the city.

सः ई) సత్యమే జయించును. / Truth alone triumphs.

सः उ) విద్య వినయంతోనే శోభిస్తుంది. / Knowledge shines with humility.

BABY BULLET-Q

XV. एकेन पदेन समाधेय:। $5 \times 1 = 5$

अ) सर्वलङ्काविनाशिनी का?

आ) सुदक्षिणासूनु: क: ?

इ) महासर्पै:आवेष्टितमपि किं न विषायते ?

ई) कान्ता कीदृशी ?

उ) किमर्थं मिलिता: प्रयाम ?

स. अ) सीता ।

स. आ) रघु: ।

स. इ) चन्दनम् ।

स. ई) विमलहृदया ।

स. उ) पुरोगमार्थम् ।

XVI. एकेन पदेन समाधेय:। $5 \times 1 = 5$

अ) मार्जाररस्य नाम किम् ?

आ) वेतालपञ्चविंशति: केन विरचिता ?

इ) अमरशक्ते: कति पुत्रा:?

ई) वृक्षस्य स्कन्धेषु कानि आसन् ?

उ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य कर्ता क:?

स. अ) दीर्घकर्ण:।

स. आ) जम्भालदत्तेन ।

स. इ) त्रय: पुत्रा: ।

स. ई) कोटराणि ।

स. उ) श्री पुल्लेल श्रीरामचन्द्र: ।

BABY BULLET-Q